

придруже овој уједињеној Цркви онда када (или ако) осете да је време да то ураде. Не треба ни рећи да би духовна љубав и сарадња са патријарсима у отаџбини наставили да преовлађују.

Као завршну мисао, хтео бих да направим аналогију између развоја човека и развоја Цркве. Мајка треба да оконча несамосталност свог одраслог детета, тако да би њено дете могло интелектуално и духовно да се развија,

како би се борило са изазовима данашњег света; патријарси из отаџбине би требало да дају аутономију својим већ добро утврђеним америчким православним јурисдикцијама, тако да би оне могле да процветају до своје пуне могућности, док граде Тело Христово.

превод са енглеског:
Маријана Петровић

ПРИКАЗИ

**Ксенија Кончаревић: Руски језик у теологији:
обликовање теолошкој текстиа.
Техника превођења**

Београд : Православни богословски факултет, 2011.

214 стр. ; илустр. ; 24 cm

ISBN: 978-86-7405-079-8

Монографија *Руски језик у теологији: Обликовање теолошкој текстиа. Техника превођења* дело је проф. др Ксеније Кончаревић, нашег врхунског стручњака у области лингводидактике и методике наставе руског језика, аутора више уџбеника за руски језик, врсног преводиоца у области теолошке литературе, стручњака у области теолингвистике. Намењена је студентима основних и дипломских (мастер) студија у циљу формирања њихове комуникативне, лингвистичке, лингвокултуролошке и преводачке компетенције у

владању руским језиком у области академског живота, унутар црквене комуникације, социокултурној и професионалној сфери у домену теологије до нивоа непходног и довољног за њихово даље образовање, самообразовање и будући професионални рад. Монографија је профилно оријентисана на студенте теологије, те је целокупан материјал одабран према критеријумима релевантности за овладавање научним стилем у области теолошких наука, иако теоријско-сазнајни текстови својом израженом информативном и образов-

ном функцијом могу бити од користи студентима било ког факултета.

У целокупној домаћој, научној и уџбеничкој литератури, намењеној факултетском образовању у области страних језика, до сада није било одговарајуће литературе оријентисане на оспособљавање студената за сналажење у научном тексту, посебно око његовог обликовања, нити овако јасно, концизно и приступачно презентираних основних преводилачких техника и вештина. Стога ова књига може послужити као модел за слична истраживања везана за руски језик у другим академски дисциплинама, као и за истраживања у области других страних језика како за теолошки тако и за друге образовне профиле.

У структури уџбеника издваја се предговор, основни део и списак релевантне литературе. У овој књизи већ Предговор има веома изражен мотивациони и информациони потенцијал. Студенте мотивишу подаци о глобалној распрострањености руског језика, статусу у међународној заједници који има, његово изучавање у образовним системима многих земаља; то је језик Руске Православне Цркве на коме се остварује њена разноврсна делатност; на том језику постоји богата литература из свих области теологије. Велику информациону вредност има овде наведен сажет историјат развоја теолошке мисли у Русији од времена примања хришћанства, преко византијско-руских и западноевропско-руских контаката и дијалога, па све до наших дана. У Предговору се такође наводе подаци о значају руског језика за образовање теолога у Србији у последња два века, када је руски језик био језик образовања, језик научне и

стручне литературе, и то не само из области теологије.

Основни део Монографије чини поглавље о карактеристикама научног стила у области теологије, као и две релативно независне целине посвећене обликовању теолошког текста и техници превођења. Почевши од објашњења основних карактеристика научног стила у области теологије (интертекстуалност, емоционално-експресивна маркираност теолошког исказа), преко објашњавања екстралингвистичких обележја теолошког исказа идентичних са обележјима општенауочног стила и стила других дисциплина (прецизност, логичност, апстрактност, објективност), аутор ово поглавље завршава навођењем најважнијих лексичких, морфолошких и синтаксичких особина теолошког научног текста. У односу на лексички систем специфичности општенауочног и теолошког научног текста огледају се кроз велику фреквентност термина и термилошке лексике, кроз присуство речи страног порекла, архаизама и црквенословенизама, специфичне лексике у функцији организатора излагања (са становишта функционалности ове речи се деле на речи које уводе логички контекст, речи које проширују одређену информацију, указују на логички след аргументације, констатирују веродостојност информације или њен извор и др.). Међу морфолошким специфичностима анализира се фреквентност појединих морфолошких категорија (катеорија лица, глаголска времена, десемантизовани глаголи, генитивске конструкције и др.). Синтаксичке специфичности огледају се кроз доминацију атрибутских и узрочно-последичних реченица, пасивних и безличних реченица.

Под општим насловом *Обликовање теолошкој шекста* разматра се информационо-библиографска апаратура научног дела у области теологије и то: схема библиографског описа књиге и чланка, основне библиографске референце, библиографски регистар, скраћенице наслова периодичних издања из области теологије, као и аспекти обликовања научног текста – општа правила цитирања, општеприхваћене скраћенице за називе библијских књига. Даље се разматра апаратура оријентације научне књиге из области теологије, где се наводе језички и говорни стандарди који се примењују у анотацији, модели анотација, особености рецензије теолошког и научног текста као и језички и говорни модели рецензије, карактеристике приказа теолошког научног дела, обрасци приказа са најчешћим језичким и говорним стандардима. Даље се разматра место увода и предговора у структури научног дела, типови регистара: предметни, именски и цитатни.

Друга целина приручника – *Техника превођења* – експлицира најзначајније проблеме из области технике превођења уопште и посебно технике превођења теолошког текста. Овде се разматрају теме: значај превођења у теологији и цркви, нивои еквивалентности у превођењу, врсте текстова и типови превођења, парафраза, адаптација, превођење нееквивалентне лексике, пермутације, додавање, одузимање, изостављање, превођење дефиниција, превођење термина, транслитерација и транскрипција, унутарлексичка системност у превођењу, коришћење помоћне литературе при превођењу, основне карактеристике писменог превођења, усмено

консекутивно превођење. На крају је наведена литература, коришћена приликом израде ове књиге, која укључује најпознатије и најпризнатије ауторе и дела из области превођења и обликовања научног текста, а може се користити за продубљивање и проширивање знања из наведених области.

Материјал у уџбенику тематски је структуриран без стандардне поделе на уџбеничке лекције. Свака тема објашњава се и усваја кроз три равни: теорисјско-спознајни текст везан за насловљену тему, где се приступачно, концизно, научно засновано и језгровито објашњава тема на српском језику; следе зналачки одабрани текстови на руском језику; трећу раван чине одговарајући систем разноврсних питања, задатака и вежбања.

Због свега што је наведено сматрамо да објављивање универзитетског уџбеника *Руски језик у теологији: Обликовање теолошкој шекста. Техника превођења* има велику и многоструку корист, како за теоријско и практично проучавање руског језика у области теологије, за унапређење и осавремењавање наставе руског језика струке, тако и као елементарна књига за самостално образовање студената завршне године студија, студенте постдипломских студија и младих научника. Велику корист од ове књиге могу имати сви они који се баве превођењем духовне литературе с руског на српски језик, као и они који се баве превођењем научне литературе уопште.

др Дара Дамљановић,
редовни професор
Филозофског факултета
Универзитета у Београду